

Lokallag på reise i Nordland

Kari Normann

Hvordan er det med inspirasjonen og tiltakslysten i Psykologforeningens lokallag? I Nordland fylke har engasjementet vært noe nedtonet. Å rekruttere styremedlemmer har ikke vært lett. Med ny styreleder og flere nye medlemmer ble det behov for å tenke nytt. Da kom ideen om å foreta en reise i fylket.

NIFST OG VAKKERT: Å bevege seg inn i fjellet og ned i dypet var en skrekkblandet fryd for det nye styret i Nordland. Grottebesøket var en del av en turné der inspirasjon, samhold og nytenkning stod på programmet.

Nordland er som kjent langstrakt, med kolleger plassert som eneste psykolog på mange små steder. Med utgangspunkt i fylkeshovedstaden Bodø bestemte vi oss for å reise sørover, siden det ville ta for lang tid å prøve å dekke hele fylket. Vi ønsket å knytte kontakt med psykologene, rett og slett, hilse på og høre hva de synes om sin forening og om deres forventninger.

Dessuten ønsket styret å ha det gøy! Med våre rekrutteringsproblemer er det viktig. Hvordan gjøre arbeidet attraktivt? Lære hverandre å kjenne og bli mer sammensveiset? Dra på reise! Seks stykker dro, Tom Bakkemo, Tanja Berg, Lars Eidissen, Thomas Lie, Anette Ludvigsen og Kari Normann.

Første stopp var eks-jernverksbyen Mo i Rana. Her sluttet det ene styre-medlemmet som er bosatt utenfor Bodø, Nina Karoliussen, seg til. Vi møtte lokale psykologer, og diskuterte lønnsforhandlingene med dem. En annen problemstilling var hvordan vi som kolleger og Psykologforeningen ivaretar psykologer som opplever at en klient begår suicid. Burde en utarbeide veiledende retningslinjer for dette? Er det foreningens oppgave å ta seg av psykologer i en slik situasjon?

Veien gikk deretter til Mosjøen, hvor det ble avholdt møte, etterfulgt av middag, med godt oppmøte av psykologer fra byen. I Mosjøen har en vært flink til å rekruttere nyutdannede psykologer. Tre av de fremmøtte hadde hatt sin hovedpraksis i Mosjøen og var så tilbudt fast jobb. Det å gå aktivt ut i forhold til universitetene for å verve psykologstudenter med behov for hovedpraksis har altså vært en vellykket strategi.

Hildurs Urterarium

Neste dag dro vi til Brønnøysund og møte med psykologer derfra, fra Sandnessjøen og fra øya Ylvingen. Vi var samlet i de særegne omgivelsene som utgjør stedet Hildurs Urterarium like utenfor Brønnøysund. Det er en restaurant fylt av antikviteter, en botanisk hage med urter og en sjelden samling av kaktuser, og et galleri i naturskjønne helgelandssomgivelser.

Vi snakket om Tiltaksplanen fra Helseregion Nord, der ett av forslagene er å ansette brukere, tidligere pasienter, som miljøarbeidere i psykisk helsevern. Et annet tema var Helgelandssykehusets manglende prioritering i forhold til å benytte eksterne privatpraktiserende psykologer som veiledere og undervisere for psykologer og andre faggrupper. Det er mange gode grunner til å bruke eksterne veiledere. En unngår at samme person har flere hatter, for eksempel som sjefpsykolog og veileder. Interne konflikter og andre følsomme temaer kan bli lettere å ta opp. Privatpraktiserende psykologer er kanskje for dårlige til å markedsføre seg overfor helseforetakene når det gjelder dette, og kandidatene i videreutdanning bør bli flinkere til å stille krav om slik veiledning.

Interessant nok er det ofte de nyutdannede med minst yrkeserfaring som påtar seg vervet som tillitsvalgt. Å få noen til å påta seg dette var vanskelig flere steder. Samarbeidet mellom plasstillitsvalgt og hovedtillitsvalgt kan by på utfordringer og lettes ikke når det er store geografiske avstander. Å gå inn i forhandlinger med helseforetakene er ikke bare-bare. Mange psykologer finner det lite lystbetont å drive lønnsforhandlinger og tviler på om de kan stille med en selvfølgelig autoritet, enten de nå har tillitsvalgtkurs eller ikke. Jobben skal også presses inn i en ellers travel arbeidshverdag.

Flere tok til orde for at det burde være fast ansatte som arbeidet med lønnspolitiske og andre fagpolitiske spørsmål, heller enn at den psykologen som har vanskeligst for å si nei, påtar seg jobben. Dette er da også regelen for andre faggrupper det er naturlig å sammenligne seg med. Det finnes utvilsomt engasjerte og kunnskapsrike psykologtillitsvalgte med autoritet i bønner og spenn rundt omkring, men hovedinntrykket fra våre diskusjoner var at tillitsvalgtjobben oppleves i overkant frustrerende for mange av dem som påtar seg den.

Spørsmål om lønn

Lønnsforholdene var som ventet en gjenganger i diskusjonene. Vår faggruppe er ofte ikke påpasselig nok når det gjelder lønnskrav. Det ble vist til et eksempel der en psykolog arbeidet som eneste i sin faggruppe på et mindre sted og nøyde seg med en lønn på kr 330 000. Arbeidsgiveren har hatt store problemer med å fylle stillingen. Psykologen hadde altså et godt utgangspunkt for å kreve høyere lønn ved ansettelsen, men det var ikke blitt gjort.

Den kanskje viktigste lærdommen ved turen var hvor viktig det er å komme sammen og diskutere lønns-, ansettelses- og arbeidsforhold. Det er tydelig at mange psykologer, særlig de unge, ikke setter seg inn i hva andre i tilsvarende situasjon tjener, og hvilke arbeidsforhold de har. Terskelen for å ringe Psykologforeningen og sjekke ulike forhold er ofte høy, og mange finner seg i for mye. Med få kollegaer å spørre blir utfordringene svært store. Visst treffes man på kurs, men mange kvier seg også her for å ta opp vanskelige sider ved jobben.

Skjærgårdpsykologen

Fra Brønnøysund dro noen av oss på tur ut i havgapet, til øya Ylvingen, ti kilometer rett til havs i cabincruiseren Tiamat. Her arbeider Asle Caspersen. Vil du gå i psykoterapi, må du altså ta båt, med mindre du skulle høre til den meget lille gruppen som bor fast på øya. En båttur før og etter møte med terapeuten er kanskje ikke å forakte? Caspersen tilbyr behandlingsbenk å ligge på, den legendariske psykologen Einar Dannevig's tidligere benk. På baderommet finner du, omsorgsfullt plassert, pent foldede vaskekluter. Caspersen legger vekt på detaljene og har skapt et sted med en særegen ro i unike omgivelser. Problemer med klienttilfanget har han heller ikke. Sånn kan altså psykologer jobbe.

Ekstremsport-psykologene

Nordland er grottefylket fremfor noe annet i Norge. Men hvor mange har beveget seg ned i dypet for å studere forholdene? Fylkeslaget er så heldig å ha en profesjonell grotteguide i styret. Derfor var det naturlig å velge «grotting», og Sætergrotta nord for Mo i Rana ble pekt ut. Den holder en jevn temperatur på 4 til 5 plussgrader året rundt. Å bevege seg ned i dypet, omgitt av kalkstein og marmor som opplyses av hodelykter, kan ikke fullt ut beskrives, men må oppleves. Det var tidvis en sakral stemning, og det glitret overalt – i gåtefulle hulrom og i åpninger på størrelse med katedraler. Den henførte stemningen ble tidvis avløst av ren skrekk, for eksempel da vi balanserte over en atten meter dyp og meterbred sprekk, med en smal hylle på hver side hvor en kunne plassere føttene. Guidens beskjed var å sprike med armer og ben hvis en skulle være uheldig, for å unngå å falle for langt ned, men sterk overvekt ville også hjelpe. Det reddet livet til en storvokst, tysk turist som falt ned for et par år siden.

Heller ikke følte alle seg like komfortable med å åle seg frem liggende på magen gjennom lave og smale, lange og svingete tunneler. Da er man pakket inn i fjell, da! Samtidig blir man sammensveiset som gruppe, og en ser litt annerledes på hverandre etterpå.

Tur opp til og gjennom den berømte Torghatten utenfor Brønnøysund var heller ikke å kimse av. Å sitte på Hurtigruta fra Brønnøysund til Bodø en vårnatt i slutten av mai og se på midnattssolen var også verd å få med seg.

Råflott eller vel anvendte penger?

Turen kostet naturligvis. Blant annet fikk 16 psykologer i vårt langstrakte fylke spise seg en god middag på restaurant. Vi mener det var en god investering og planlegger allerede å besøke Narvik, Lofoten og Vesterålen neste vår. Det er viktig å gå aktivt ut og vise at en ønsker å høre hvordan psykologer har det, og å etterlyse saker våre medlemmer vil vi skal ta opp.